

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 30, 2016

Nummer 30, 2016

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2018](#) 06-09-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2026](#) 06-09-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2019](#) 06-09-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2010](#) 30-08-2016

RECHTSPRAAK

De Hoge Raad maakt opmerkingen over bewijsmotiveringsvoorschriften naar aanleiding van bestaande onduidelijkheden omtrent de toepassing van de voorschriften door een hof in geval van bevestiging dan wel vernietiging van een mondeling vonnis.

Het is de Hoge Raad bekend dat onduidelijkheden bestaan omtrent de toepassing van de bewijsmotiveringsvoorschriften door een gerechtshof in geval van bevestiging dan wel vernietiging van een mondeling vonnis van onder andere de politierechter. De Hoge Raad merkt daarom het navolgende op over de toepassing van deze bewijsmotiveringsvoorschriften.

De aantekening van een mondeling vonnis van de politierechter dient ingevolge artikel 378 lid 2 Sv te voldoen aan de eisen die zijn gesteld in de Regeling aantekening mondeling vonnis door politierechter, kinderrechter, economische politierechter, de kantonrechter en de enkelvoudige kamer voor behandeling van strafzaken in hoger beroep van 2 oktober 1996 (*Stcrt.* 1996, 197) (hierna: de Regeling).

Artikel 1 van de Regeling houdt in dat de aantekening van een mondeling vonnis van de politierechter in geval van bewezenverklaring onder meer de navolgende gegevens dient te bevatten:

‘b. alle gebezigde bewijsmiddelen en andere gronden voor de bewezenverklaring, alsmede vermelding van de redengevende feiten en omstandigheden, voor de beslissing dat het (de) feit(en) door de verdachte(n) is (zijn) begaan (voor de inhoud van de bewijsmiddelen kan worden verwezen naar het proces-verbaal van de terechtzitting en andere processtukken. Indien niet de gehele inhoud voor het bewijs is gebezigd, dan aangeven welk deel wel is gebruikt).’

Artikel 3 van de Regeling houdt wat betreft de uitspraak van de enkelvoudige kamer voor de behandeling van strafzaken in hoger beroep onder meer het volgende in:

‘b. beslissing omtrent het vonnis waartegen hoger beroep is ingesteld (gehele of gedeeltelijke bevestiging/gehele of gedeeltelijke vernietiging);

(...)

d. inhoud van de bewijsmiddelen, voor zover deze tot het bewijs van het (de) tenlastegelegde feit(en) dient, alsmede vermelding van de redengevende feiten en omstandigheden, voor de beslissing dat het (de) feit(en) door de verdachte(n) is (zijn) begaan (voor de inhoud van de bewijsmiddelen kan worden verwezen naar het proces-verbaal van de terechtzitting en andere processtukken. Indien niet de gehele inhoud voor het bewijs is gebezigd, dan aangeven welk deel wel is gebruikt).’

Artikel 359 lid 3 Sv luidt:

‘De beslissing dat het feit door de verdachte is begaan, moet steunen op de inhoud van in het vonnis opgenomen bewijsmiddelen, houdende daartoe redengevende feiten en omstandigheden. Voor zover de verdachte het bewezen verklaarde heeft bekend, kan een opgave van bewijsmiddelen volstaan, tenzij hij nadien anders heeft verklaard dan wel hij of zijn raadsman vrijspraak heeft bepleit.’

Artikel 423 lid 1 en 3 Sv luidt:

‘1. Het gerechtshof kan het vonnis hetzij geheel bevestigen, hetzij gedeeltelijk bevestigen en gedeeltelijk vernietigen, hetzij geheel vernietigen. Het gerechtshof bevestigt het vonnis geheel hetzij met gehele of gedeeltelijke overneming hetzij met aanvulling of verbetering van gronden. Ingeval het vonnis geheel of gedeeltelijk wordt vernietigd, doet het gerechtshof wat de rechtbank had behoren te doen, behoudens terugwijzing op grond van het tweede lid.

3. In geval vernietiging van het vonnis is het gerechtshof niettemin bevoegd bepaalde gedeelten daarvan in zijn arrest over te nemen.’

Artikel 425 lid 2 en 3 Sv luidt:

‘2. De enkelvoudige kamer geeft na sluiting van het onderzoek op de terechtzitting hetzij onmiddellijk hetzij diezelfde dag op een door haar bij de sluiting van het onderzoek te bepalen uur mondeling arrest.

3. Het arrest wordt in het proces-verbaal van de terechtzitting aangetekend op de wijze door Onze Minister van Veiligheid en Justitie te bepalen: (...)’

Artikel 426 lid 5 luidt:

‘De enkelvoudige kamer is bevoegd een schriftelijk arrest te wijzen. (...)’

Bevestiging van een mondeling vonnis bij schriftelijk arrest

Op grond van artikel 423 lid 1 Sv is zowel de meervoudige als de enkelvoudige kamer van het hof bevoegd een in eerste aanleg gewezen vonnis te bevestigen. Dit geldt ook indien het een mondeling vonnis betreft dat in het proces-verbaal van de terechtzitting is aangetekend op de wijze als in de Regeling bepaald. De bevoegdheid om zo een mondeling vonnis te bevestigen is niet beperkt tot het geval als bedoeld in de tweede volzin van het derde lid van artikel 359 Sv (bekennende verdachte).

Indien die aantekening mondeling vonnis wat betreft de inhoud van de gebezigde bewijsmiddelen – in overeenstemming met de Regeling – verwijst naar het proces-verbaal van de terechtzitting en/of andere processtukken, is de meervoudige kamer van het hof in geval van bevestiging van het vonnis in beginsel niet gehouden de inhoud van die stukken (alsnog) in zijn arrest op te nemen. Gelet op het bepaalde in de tweede volzin van het derde lid van artikel 359 Sv lijdt dit evenwel uitzondering indien ter terechtzitting van de meervoudige kamer in hoger beroep door de verdachte anders – dat wil zeggen: niet in bekennende zin – is verklaard of door zijn raadsman vrijspraak is bepleit. In dat geval dient bevestiging te geschieden met aanvulling van gronden, dus met opnemings van de (uitgewerkte) inhoud van de gebezigde bewijsmiddelen in het arrest. Dat houdt in dat de feiten of omstandigheden die redengevend zijn geacht voor de bewezenverklaring, moeten zijn vervat in de door het hof gebezigde en in zijn arrest weergegeven bewijsmiddelen. Indien zij niet in die bewijsmiddelen zijn vermeld, moet het hof met voldoende mate van nauwkeurigheid (a) die feiten of omstandigheden aanduiden, en (b) het wettige bewijsmiddel of de wettige bewijsmiddelen aangeven waaraan die feiten of omstandigheden zijn ontleend.

Het onder 2.3.1 en 2.3.2 overwogene geldt ook ingeval de zaak in hoger beroep door de enkelvoudige kamer van het hof is behandeld en die enkelvoudige kamer niet mondeling maar schriftelijk arrest wijst. De Regeling is in dat geval niet van toepassing.

Vernietiging van een mondeling vonnis bij schriftelijk arrest

In geval van vernietiging van een mondeling vonnis dient het arrest van de meervoudige kamer van het hof te voldoen aan de voorschriften van artikel 358 en 359 Sv, waaronder dat van de eerste volzin van het derde lid van artikel 359 Sv. Ingevolge die eerste volzin zal het hof indien het – na vernietiging van het vonnis – tot een bewezenverklaring komt, de (uitgewerkte) inhoud van de gebezigde bewijsmiddelen in zijn arrest moeten vermelden, in voege als onder 2.3.2 vermeld. Het hof kan in zo een geval wat betreft de bewijsvoering dus niet volstaan met het slechts uit de aantekening mondeling vonnis overnemen van de daarin

overeenkomstig de Regeling vervatte verwijzing naar het proces-verbaal van de terechtzitting en/of andere processtukken.

In het geval als bedoeld in de tweede volzin van het derde lid van artikel 359 Sv (bekennende verdachte) kan het hof – na vernietiging van het vonnis – volstaan met een opgave van de gebezigde bewijsmiddelen. Mede gelet op het derde lid van artikel 423 Sv kan aan die eis ook worden voldaan door uit de aantekening mondeling vonnis over te nemen de daarin overeenkomstig de Regeling vervatte verwijzing naar het proces-verbaal van de terechtzitting in eerste aanleg en/of andere processtukken.

Het onder 2.4.1 en 2.4.2 overwogene geldt ook ingeval de zaak in hoger beroep door de enkelvoudige kamer van het hof is behandeld en die enkelvoudige kamer niet mondeling maar schriftelijk arrest wijst. De Regeling is in dat geval niet van toepassing.

Bevestiging en vernietiging van een mondeling vonnis bij mondeling arrest

Indien de enkelvoudige kamer van het hof mondeling arrest wijst, mag de aantekening van het mondeling arrest wat betreft de inhoud van de gebezigde bewijsmiddelen – in overeenstemming met de Regeling – verwijzen naar het proces-verbaal van de terechtzitting en/of andere processtukken, ongeacht of het geval als bedoeld in de tweede volzin van het derde lid van artikel 359 Sv zich voordoet. Deze verwijzing kan, ook in geval van vernietiging van het mondeling vonnis bij mondeling arrest, zowel het proces-verbaal van de terechtzitting in eerste aanleg als het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep betreffen.

Het middel klaagt dat het hof de bewezenverklaring ten onrechte heeft doen steunen op bewijsmiddelen waarvan de inhoud niet in het bestreden arrest is opgenomen.

Het hof heeft – met vernietiging van het door de politierechter in de Rechtbank Amsterdam gewezen mondelinge vonnis – overeenkomstig hetgeen de verdachte subsidiair is tenlastegelegd bewezenverklaard dat hij:

‘op 1 november 2011 te Uithoorn, opzettelijk mishandelend een persoon, te weten [betrokkene], een stuk glas met kracht tegen het hoofd heeft gegooid, waardoor deze letsel heeft bekomen en pijn heeft ondervonden.’

De aanvulling op het verkorte arrest als bedoeld in artikel 365a Sv houdt, voor zover hier van belang, het volgende in:

‘De bewijsmiddelen ten aanzien van het subsidiair bewezen verklaarde:

Het hof neemt over uit het proces-verbaal dat één geheel uitmaakt met de aantekening van

het mondelinge vonnis waarvan beroep van 18 januari 2013, de bewijsmiddelen

2. tot en met 5. en voor zover onder A. opgenomen.’

Het door het hof genoemde proces-verbaal van de terechtzitting van de politierechter houdt, voor zover hier van belang, het volgende in:

‘2. Een proces-verbaal van aangifte met nummer 2011280905-11 van 2 november 2011, in de wettelijke vorm opgemaakt door de daartoe bevoegde opsporingsambtenaar [verbalisant 1] , inhoudende de verklaring van [betrokkene] , doorgenummerde pag. 1-3.

3. Een geschrift, zijnde een geneeskundige verklaring, opgemaakt door een arts, inhoudende het letsel van [betrokkene] op 1 november 2011, doorgenummerde pag. 42.

4. Een proces-verbaal van bevindingen met nummer 2011280905-5 van 1 november 2011, in de wettelijke vorm opgemaakt door de daartoe bevoegde opsporingsambtenaren [verbalisant 2] en [verbalisant 3] , doorgenummerde pag. 5-7.

5. Een proces-verbaal van verhoor verdachte met nummer 2011280905-7 van 1 november 2011, in de wettelijke vorm opgemaakt door de daartoe bevoegde opsporingsambtenaren [verbalisant 4] en [verbalisant 5] , inhoudende de bekennende verklaring van verdachte, doorgenummerde pag. 28-31.

Verdachte verklaart, zakelijk weergegeven:

A. Ik heb een deel van het glas naar de zijkant van zijn hoofd gegooid.’

Gelet op hetgeen onder 2.4.1 is overwogen en in aanmerking genomen dat blijkens het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep zich hier niet het geval voordoet als bedoeld in de tweede volzin van het derde lid van artikel 359 Sv aangezien aldaar door de verdachte is verklaard – zakelijk weergegeven – dat hij ten onrechte is veroordeeld en door de raadsman vrijspraak is bepleit, is het middel terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, voor zover aan zijn oordeel onderworpen en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak wat betreft het subsidiair tenlastegelegde op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-09-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2026

Zaaknummer: 15/03220

Rechters: A.J.A. van Dorst, H.A.G. Splinter-van Kan, E.S.G.N.A.I. van Griend, A.L.J. van Strien en M.J. Borgers

Advocaten: B.P. de Boer

Wetsartikelen: 359 Sv en 423 Sv

RECHTSPRAAK

Het recht op rechtsgeleerde bijstand tijdens verhoren door de politie geldt vanaf 22 december 2015.

Het middel klaagt onder meer over de verwerping door het hof van het verweer dat het recht op rechtsbijstand tijdens de verhoren door de politie is geschonden.

Het middel stelt de vraag aan de orde vanaf wanneer het in voormeld arrest van de Hoge Raad van 22 december 2015 neergelegde recht op rechtsgeleerde bijstand tijdens verhoren door de politie geldt.

De Hoge Raad heeft in voormeld arrest de regels betreffende rechtsbijstand aangescherpt, op de wijze en op de gronden zoals in dat arrest aangegeven. Anders dan het middel voorstaat, houdt voormeld arrest niet in dat de regels betreffende rechtsbijstand die de Hoge Raad in dat arrest heeft uiteengezet met terugwerkende kracht gelden. Dat een aangehouden verdachte het recht heeft op bijstand van een raadsman tijdens zijn verhoor door de politie, behoudens bij het bestaan van dwingende redenen om dat recht te beperken, geldt voor toekomstige gevallen, dus vanaf het wijzen van het arrest op 22 december 2015.

Uit r.o. 6.4.2 van dat arrest volgt dat en waarom ten aanzien van een verzuim van zodanige verhoorbijstand in de periode van 22 december 2015 tot 1 maart 2016 bij wijze van overgangsrechtelijke regel niet het rechtsgevolg van bewijsuitsluiting wordt verbonden.

Het middel faalt in zoverre.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-09-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2019

Zaaknummer: 15/04056

Rechters: W.A.M. van Schendel, J. de Hullu, Y. Buruma, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.L.J. van Strien

Advocaten: Th.J. Kelder

Wetsartikelen: 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Het recht op rechtsgeleerde bijstand tijdens verhoren door de politie geldt vanaf 22 december 2015.

Het middel behelst onder meer de klacht dat de bewezenverklaring ten onrechte mede is gestoeld op een verklaring die de verdachte bij de politie heeft afgelegd zonder dat hij bij dat verhoor werd bijgestaan door een raadsman.

Het middel roept de vraag op vanaf wanneer het in voormeld arrest van de Hoge Raad van 22 december 2015 neergelegde recht op rechtsgeleerde bijstand tijdens verhoren door de politie geldt.

De Hoge Raad heeft in voormeld arrest de regels betreffende rechtsbijstand aangescherpt, op de wijze en op de gronden zoals in dat arrest aangegeven. Anders dan het middel voorstaat, houdt voormeld arrest niet in dat de regels betreffende rechtsbijstand die de Hoge Raad in dat arrest heeft uiteengezet met terugwerkende kracht gelden. Dat een aangehouden verdachte het recht heeft op bijstand van een raadsman tijdens zijn verhoor door de politie, behoudens bij het bestaan van dwingende redenen om dat recht te beperken, geldt voor toekomstige gevallen, dus vanaf het wijzen van het arrest op 22 december 2015.

Uit r.o. 6.4.2 van dat arrest volgt dat en waarom ten aanzien van een verzuim van zodanige verhoorbijstand in de periode van 22 december 2015 tot 1 maart 2016 bij wijze van overgangsrechtelijke regel niet het rechtsgevolg van bewijsuitsluiting wordt verbonden.

De rechtbank heeft zich bij haar verwerping van het verweer in het bijzonder aangesloten bij de overwegingen en beslissingen van de Hoge Raad in zijn arrest van 1 april 2014, ECLI:NL:HR:2014:770, *NJ* 2014/268 en geoordeeld dat de ‘enkele omstandigheid dat de verdachte tijdens zijn verhoor door de politie niet feitelijk is bijgestaan door zijn raadvrouw dan wel hem niet de mogelijkheid daartoe is geboden, [niet] maakt (...) dat reeds daarom de verklaring van verdachte niet voor het bewijs kan worden gebezigd’. Bij haar oordeel heeft de rechtbank betrokken dat de ‘verdachte zowel op de dag van zijn aanhouding als voorafgaand aan zijn eerste verhoor twee dagen later zijn advocaat heeft kunnen consulteren en voorafgaand aan zijn verhoor ook daadwerkelijk heeft geconsulteerd, en dat gesteld noch

gebleken is dat verdachte nadien de politie te kennen heeft gegeven gebruik te willen maken van (fysieke) rechtsbijstand tijdens zijn verhoor’.

Het door het hof overgenomen oordeel van de rechtbank dat de desbetreffende verklaring niet van het bewijs hoeft te worden uitgesloten, geeft, mede in het licht van hetgeen onder 2.6 is overwogen, niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

Het middel faalt in zoverre.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-09-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2018

Zaaknummer: 15/02432

Rechters: W.A.M. van Schendel, J. de Hullu, Y. Buruma, E.S.G.N.A.I. van de Griend en A.L.J. van Strien

Advocaten: S.J. van der Woude

Wetsartikelen: 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Geen rechtsmiddel mogelijk tegen veroordeling door kantonrechter tot een geldboete van € 30 ter zake van overtreding.

Gelet op artikel 404 lid 2 aanhef en onder b Sv heeft het hof de verdachte terecht niet-ontvankelijk verklaard in het hoger beroep. Het door het middel ingenomen standpunt dat artikel 13 EVRM aan de toepasselijkheid van artikel 404 lid 2 aanhef en onder b Sv in de weg staat, is onjuist.

Gelet hierop en in aanmerking genomen dat ingevolge artikel 404 lid 4 Sv tegen het vonnis in eerste aanleg voor de verdachte ook geen beroep in cassatie heeft opengestaan, kan de verdachte niet worden ontvangen in het cassatieberoep.

De Hoge Raad verklaart de verdachte niet-ontvankelijk in het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-08-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2010

Zaaknummer: 15/02471

Rechters: A.J.A. van Dorst, Y. Buruma en E.S.G.N.A.I. van de Griend

Advocaten: M.J.F. Stelling

Wetsartikelen: 404 Sv